

Η ΠΑΛΙΑ ΑΘΗΝΑ

Το 1937 η Σόφη Κεφάλα, με προτροπή του Γρηγόρη Καμπούρογλου, άρχισε να αποτυπώνει εικαστικά το κέντρο της πόλης που αναπτύχθηκε γύρω από την Ακρόπολη (το Ριζόκαστρο) ως πρωτεύουσα του ελληνικού κράτους, με τις παλιές γειτονιές, τα άρχοντικά που ήταν γνωστά από το όνομα των ενοίκων τους, τα μικρά ιδιωτικά εκκλησάκια και τα μνημεία. Με την παρατηρητικότητα και τη φρεσκάδα που χαρακτηρίζουν την παιδική σύλληψη, και ύφος λιτό και ανεπιτήδευτο, δημιούργησε εβδομήντα έπτα ύδατογραφίες, πολύτιμη καταγραφή μιας Αθήνας άγνωστης σε μας. Σ' αυτήν την ένότητα της Παλιάς Αθήνας ανήκουν τα 21 έργα της έκθεσης.

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
 ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΤΟΥ ΜΙΕΤ / ΑΜΕΡΙΚΗΣ 13, ΑΘΗΝΑ
 ΤΗΛ.: 210 3614 143, FAX: 210 3614 163 • www.miet.gr

ΣΟΦΗ ΚΕΦΑΛΑ
Η ΠΑΛΙΑ ΑΘΗΝΑ

ΜΙΕΤ

ΣΟΦΗ ΚΕΦΑΛΑ [1912-2001]

Ἡ Σόφη Κεφαλά γεννήθηκε στὴν Ἀθήνα. Ἀπὸ τὸ 1934 καὶ γιὰ πέντε χρόνια φοίτησε στὸ Σχολεῖο Καλῶν Τεχνῶν καὶ παρακολούθησε τὰ Ἔργαστήρια τῶν Δ. Γερασιώτη καὶ Κ. Παρθένη.

Τὸ 1938 πραγματοποίησε τὴν πρώτη ἀτομικὴ τῆς έκθεση στὴν Αἴθουσα Στρατηγοπούλου ὅπου παρουσίασε ἐλαιογραφίες, ἀκουαρέλες καὶ σχέδια, καὶ ἀπέσπασε τὰ ἐγκωμιαστικὰ σχόλια τοῦ Ι. Μ. Παναγιωτόπουλου καὶ τοῦ Ο. Μπεκέ.

Τὴν ἴδια χρονιά, μὲ προτροπὴ τοῦ Μαρινάτου, ἄρχισε νὰ ἐργάζεται ἐθελοντικὰ στὰ ἀντίγραφα τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου καὶ ἐπισκεπτόταν τὸ Βυζαντινὸ γιὰ νὰ ἀσκηθεῖ στὸ σχέδιο καὶ στὸ χρῶμα. Στὸ Ἀρχαιολογικὸ συνεργάστηκε μὲ τοὺς Κεραμόπουλο, Ὁρλάνδο, Μαρινάκη καὶ Γουές καὶ ἔθεσε, μαζὶ μὲ τὸν Κοντόπουλο, ὑποψηφιότητα γιὰ τὴ θέση τοῦ καλλιτεχνικοῦ συνεργάτη τοῦ Μουσείου τὴν ὁποία τελικὰ κατέλαβε ὁ Κοντόπουλος. Μέρος τῆς δουλειᾶς τῆς γι' αὐτὴν τὴν ὑποψηφιότητα δημοσιεύθηκε στὸ περιοδικὸ τοῦ Μουσείου.

Τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1939 συμμετεῖχε μὲ τὸ ἔργο τῆς *Παζάρι στὴν Καστοριά* στὴν Δ' Ἐκθεση τῶν «Ἐλευθέρων Καλλιτεχνῶν» στὴ Στέγη Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν. Τὴ χάρι καὶ τὸν ἠθογραφικὸ χαρακτήρα τοῦ ἔργου σχολίασε ὁ Ζαχαρίας Παπαντωνίου.

Τοὺς πρώτους μῆνες τοῦ πολέμου δούλεψε στὴ φύλαξη ἀρχαιοτήτων καὶ μετὰ στὰ ἀντίγραφα, ἐνῶ ἐξακολουθοῦσε νὰ μελετᾶει καὶ στὸ Βυζαντινὸ Μουσεῖο. Στὴν Κατοχὴ, ὅταν ἄδειασε τὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο, ἐργάστηκε ὡς ἀδελφὴ νοσοκόμα τοῦ Ε.Ε.Σ. στὸ 18ο Στρατιωτικὸ Νοσοκομεῖο (Ζάππειο) καὶ στὸ κέντρο διανομῆς γάλακτος γιὰ τὰ βρέφη. Παράλληλα παρέδιδε ἰδιαίτερα μαθήματα ἀγγλικῶν καὶ συνέχισε νὰ ζωγραφίζει. Τὸ σύνολο τῆς δουλειᾶς τῆς ποὺ ἀναφέρεται στὴν Κατοχὴ καὶ κυρίως στὰ ἄρρωστα ἀπὸ τὴν πείνα παιδιὰ ἐκτέθηκε τὸ 1982 στὴν αἴθουσα Ἔργαστήρι Τέχνης στὸ Χαλάνδρι.

Ἀπὸ τὸ 1945 ἕως τὸ 1948 ταξίδευε στὴν Ἑλλάδα καὶ ζωγράφιζε. Ἀπὸ αὐτὴ τὴν περίοδο προκύπτουν οἱ ἐνόητες Ροῦμελες (πατρίδα τοῦ πατέρα τῆς) καὶ Καισαριανή.

Ἀπὸ τὸ 1948 ἕως τὸ 1967 δίδαξε Ἀγγλικά καὶ Τεχνικὰ σὲ σχολὲς Μωραΐτη, Ἀηδοπούλου καὶ Χίλλ καὶ ταξίδεψε στὴ Γαλλία, τὴν Ἰταλία καὶ τὴν Ἑλβετία γιὰ νὰ μελετήσει τὴν τέχνη στὰ μουσεῖα καὶ τίς πινακοθήκες.

Στὴ δικτατορία δὲν ἔκανε ἐκθέσεις. Ζωγράφιζε καὶ μελετοῦσε σχέδιο καὶ χρῶμα στὸ Ἀρχαιολογικὸ καὶ στὸ Βυζαντινὸ Μουσεῖο καὶ μετέφρασε ἀπὸ τὰ ρωσικὰ ἔργα τῶν Τσέχωφ, Γκόρκι κ.ἄ. Πραγματοποίησε τὴ σύνθεση Πολυτεχνεῖο.

Ἡ θεματολογία τῆς περιλαμβάνει πορτρέτα, τοπία, νεκρὲς φύσεις καὶ συνθέσεις καὶ τὸ ὕφος τῆς, ὅπως ἀναφέρει ὁ Ἀλέξανδρος Ξύδης, «πολὺ εὐαίσθητο καὶ προσωπικὸ, ἐμποτισμένο ἀπὸ τὰ τεχνικὰ διδάγματα τοῦ δασκάλου τῆς Παρθένη, δὲν στερεῖται δύναμης».

Ἀτομικὲς ἐκθέσεις, ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὲς ποὺ ἀναφέρθηκαν, ἔχει πραγματοποιήσει στὴν γκαλερί Κρεωνίδης τὸ 1978 μὲ τοπία καὶ συνθέσεις, τὸ 1983 μὲ θέμα τὴν Ἀθήνα, στὴν γκαλερί Χρυσόθεμις, τὸ 1985 μὲ τὴν ἐνόητη Ἐθνικὸς Κήπος, τὸ 1987 μὲ τὴν ἐνόητη Κτῆμα Βουδούρη, τὸ 1991 μὲ ἔργα τῆς δεκαετίας τοῦ '80 καὶ στὸ ΜΙΕΤ τὸ 1995 μὲ τὴν ἐνόητη Παλιὰ Ἀθήνα.

Ἔχει παρουσιάσει δουλειὰ τῆς καὶ σὲ ὁμαδικὲς ἐκθέσεις (Πανελληνιες 1939, 1940, 1948, 1975, Ἀγγλοελληνικὸς Σύνδεσμος 1940, γκαλερί Χρυσόθεμις 1979, γκαλερί Κρεωνίδης 1979 κ.ἄ.).

Συμμετεῖχε μὲ δύο ἔργα τῆς στὴν ἔκδοση ποὺ ἐπιμελήθηκαν ὁ Ἀσαντοῦρ Μπαχαριὰν καὶ ὁ Πέτρος Ἀνταῖος *Εἰκαστικὲς μαρτυρίες. Ζωγραφικὴ - Χαρακτικὴ στὸν Πόλεμο, τὴν Κατοχὴ καὶ τὴν Ἀντίσταση*, Ἀθήνα χ.χ.

Τὸ 1990 ἐκδόθηκε τὸ παιδικὸ παραμῦθι τοῦ Ἄντερσεν *Ὁ μικρὸς Τίτης* σὲ μετάφραση, παράφραση καὶ εἰκονογράφηση δική τῆς, καὶ τὸ 1996 τὸ βιβλίο τῆς *Τοῦ Πολέμου καὶ τῆς Κατοχῆς*, ἡμερολόγιο μὲ σκίτσα τῆς ἀπὸ τὴν περίοδο 1940-1944.